

Nieuwsbrief Erf Updates

Nummer 21, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1531](#) 02-10-2020

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:8023](#) 06-10-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3069](#) 06-10-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:7809](#) 29-09-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:2483](#) 22-09-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:2296](#) 01-09-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:6929](#) 21-08-2020

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:3954](#) 25-09-2019

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:5250](#) 01-10-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:8300](#) 23-09-2020

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2020:4469](#) 21-09-2020

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2020:3881](#) 01-09-2020

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:3447](#) 26-08-2020

RECHTSPRAAK

***Bedrijfsopvolgingsfaciliteit niet van toepassing op schenking
(certificaten van) aandelen vastgoed-bv.***

Vader heeft in 2015 twee certificaten van aandelen in bv D geschonken aan zoon X. De inspecteur heeft het beroep op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (art. 35b e.v. SW 1956) afgewezen, omdat geen sprake zou zijn van een materiële onderneming in bv D (art. 3.2 Wet IB 2001).

De bv komt oorspronkelijk voort uit een bouw- en aannemersbedrijf van grootvader en beheert in 2015 een omvangrijke vastgoedportefeuille. Dat zo'n portefeuille veel tijd vergt, maakt nog niet dat de aard van de werkzaamheden ook uitgaat boven die passend bij een normaal actief vermogensbeheer, aldus de rechtbank. Er is geen sprake van herontwikkeling van vastgoed of het creëren van nieuw vastgoed, maar van het up-to-date houden van het bestaande vastgoed. Ook is onvoldoende aannemelijk gemaakt dat aan de zogenoemde 'rendement-plus-eis' is voldaan. De rendementen zijn bovendien enkel van belang indien sprake is van meerarbeid en daarvan is geen sprake.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 01-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:5250

Zaaknummer: AWB - 18 _ 2347

Rechters: A.F. Germs-de Goede, J.J. Westerbaan en M. Akhloufi

Wetsartikelen: 35b SW 1956 en 3.2 Wet IB 2001

RECHTSPRAAK

Informatieverplichting jegens legitimaris bij ouderlijke boedelverdeling.

De nalatenschap van vader is in 2012 vererfd volgens zijn ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). Zoon X heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard en beroep gedaan op zijn legitieme portie. Zoon X vermoedt dat zoon Y bij de agrarische bedrijfsopvolging in het verleden (verkapte) schenkingen heeft ontvangen die van invloed zijn op de legitimaire massa (art. 4:67 BW).

Zoon X verlangt van moeder en zoon Y informatie en baseert zich op artikel 843a Rv. De rechtbank heeft zijn vorderingen toegewezen met toepassing van artikel 4:16 lid 4 BW. Volgens het hof is artikel 4:16 lid 4 BW niet van toepassing, omdat geen sprake is van een wettelijke verdeling, maar van een ouderlijke boedelverdeling (art. 4:1167 oud BW, art. 79 Ow NBW, art. 127 Ow NBW).

Het hof toetst vervolgens of voldaan is aan de cumulatieve vereisten van artikel 843a Rv (rechtmatig belang, bepaalde bescheiden, rechtsbetrekking). X heeft al stukken ontvangen en geeft niet concreet aan wat hij nog wil zien. Volgens het hof is niet aan het bepaalbaarheidsvereiste in artikel 843a lid 1 Rv voldaan.

Een legitimaris die tevens erfgenaam is, kan op grond van artikel 3:166 lid 3 BW aanspraak maken op informatie van de erfgenamen om te kunnen berekenen hoe groot zijn legitieme portie is. Op grond van artikel 4:78 BW geldt hetzelfde voor de legitimaris die niet tevens erfgenaam is.

Deze informatieaanspraak verschilt niet wezenlijk van het bepaalde in artikel 4:16 lid 4 BW. In dit geval strandt zo'n informatieaanspraak, omdat moeder en zoon Y al volledige openheid van zaken hebben gegeven.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 06-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3069

Zaaknummer: 200.239.509 en 200.240.039

Rechters: R.R.M. de Moor, M.E. Smorenburg en L.S. Frakes

Wetsartikelen: 843a Rv, 3:166 BW, 4:16 BW, 4:67 BW, 79 Ow NBW, 127 Ow NBW en 4:1167 oud BW

RECHTSPRAAK

Geldlegaat ter grootte van een kwart van de nalatenschap. Geschil tussen legataris en een van de erfgenamen.

Vader overlijdt in 2006 en laat zijn dochter voor 99% en zijn levenspartner voor 1% als erfgenamen achter. Aan zijn zoon heeft vader een bedrag gelegateerd ter grootte van een vierde van de waarde van de nalatenschap, opeisbaar bij het overlijden van de levenspartner. In 2008 stellen de dochter en de levenspartner de vordering van de broer als legataris vast. De zoon is hier niet bij betrokken. Na het overlijden van de levenspartner in 2017 stelt de zoon dat het legaat groter is dan het bedrag waarop het legaat in 2008 is berekend.

De broer dagvaardt de zuster. Volgens de rechtbank is het geen bezwaar dat de erfgenamen van de levenspartner niet zijn gedagvaard. Van een processueel ondeelbare rechtsverhouding is geen sprake. Het betreft geen geschil tussen de erfgenamen onderling over de verdeling. De broer is geen erfgenaam, maar schuldeiser van de gezamenlijke erfgenamen (art. 4:117 BW).

Het beroep van de dochter op verjaring en rechtsverwerking wijst de rechtbank af.

De rechtbank houdt het tijdstip onmiddellijk na vaders overlijden aan als waardepeildatum voor de berekening van het legaat (art. 4:6 BW). De na overlijden gerealiseerde (lagere) verkoopopbrengst van de woning is daardoor niet relevant. De goede en kwade kansen van waardeverandering zijn voor risico van de erfgenamen. De makelaarskosten voor de voorlopige taxatie en de verkoop van de woning weegt de rechtbank niet mee bij de berekening van het legaat. Dit is geen schuld van erflater, maar van de erfgenamen.

De inboedel telt mee voor de waarde in het economische verkeer, die als regel (zeer) weinig pleegt te zijn. De broer beroept zich tevergeefs in abstracto op een door verzekeraars gehanteerde waarderingsmethode ter bepaling van de vervangingswaarde. Hij heeft hiermee niet voldaan aan zijn stelplicht en bewijslast.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 23-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:8300

Zaaknummer: C/10/584217 / HA ZA 19-959

Rechters: M. de Geus

Wetsartikelen: 4:6 BW en 4:117 BW

RECHTSPRAAK

Overlijden van echtgenoot van failliet. Faillissementscurator blijft beschikkingsbevoegd over woning in huwelijksgemeenschap.

De echtgenote van erflater is voor zijn overlijden failliet verklaard. Zij waren toen in algehele gemeenschap van goederen gehuwd. De echtgenote en erflaters kinderen zijn als erfgenamen gerechtigd tot zijn onverdeelde nalatenschap. De kinderen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Na erflaters overlijden verkoopt de faillissementscurator de woning die tot de huwelijksgemeenschap behoorde. De echtgenote weigert de woning te ontruimen.

Het hof ziet voor deze weigering geen rechtsgrond en overweegt onder meer dat de woning op grond van artikel 63 Fw onderdeel is gaan uitmaken van de faillissementsboedel waarover de curator exclusief beschikkingsbevoegd is (art. 68 Fw, art. 23 Fw). Het overlijden van de echtgenoot van de failliet maakt dat niet anders. Het hof motiveert op zowel erfrechtelijke als insolventierechtelijke gronden dat de curator beschikkingsbevoegd is en is gebleven ten aanzien van de gehele woning.

De erfgenamen zijn erflater opgevolgd (art. 4:182 BW) in zijn eigendomsrecht waarover hij de beschikking en het beheer niet had door het faillissement van zijn echtgenote. De erfgenamen konden van erflater niet meer rechten verkrijgen dan deze zelf had. Bovendien is als gevolg van de saisine aanvaarding van de baten niet mogelijk zonder dat ook de (rechten van) de schuldeisers daarop worden aanvaard.

Deze erfrechtelijke benadering strookt met de insolventierechtelijke regel van het fixatiebeginsel (art. 20 Fw). Dit betekent dat door het overlijden van erflater na de faillietverklaring van zijn echtgenote, de omstandigheid dat de woning tot de faillissementsboedel behoorde, niet is gewijzigd.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 21-08-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:6929

Zaaknummer: 200.281.586/01

Rechters: G. van Rijssen, W.P.M. ter Berg en I.F. Clement

Advocaten: H. Loonstein en T. van Dijken

Wetsartikelen: 68 Fw, 63 Fw, 23 Fw, 4:182 BW en 20 Fw

RECHTSPRAAK

Informatieplicht executeur. Geen rekening en verantwoording over periode voor overlijden.

Moeder heeft kind X onterfd. Kind Y is executeur. X verlangt van Y inlichtingen ter berekening van haar legitieme portie (art. 4:78 BW). De kern van het geschil is of Y (voldoende) aan haar inlichtingenplicht jegens X voldaan heeft. X leidt uit de door Y overgelegde bankafschriften van de laatste levensjaren van moeder af dat moeder schenkingen heeft gedaan aan Y die in aanmerking komen voor de legitieme.

Volgens de rechtbank moge het zo zijn dat X het niet eens is met de bestedingen van moeder, maar gaat deze procedure daar niet over. De inlichtingenplicht uit artikel 4:78 BW gaat niet zo ver dat Y rekening en verantwoording dient te geven over het vermogensverloop voorafgaande aan het overlijden van moeder.

Volgens vaste rechtspraak kan een verplichting tot het doen van rekening en verantwoording worden aangenomen indien tussen partijen een rechtsverhouding bestaat of heeft bestaan krachtens welke de een jegens de ander (de rechthebbende) verplicht is om zich omtrent de behoorlijkheid van enig vermogensrechtelijk beleid te verantwoorden. Een zodanige verhouding kan voortvloeien uit de wet, een rechtshandeling of ongeschreven recht (zie HR 9 mei 2014, ECLI:NL:HR:2014:1089).

X is legitimaris, maar geen erfgenaam. Er is geen rechtsverhouding tussen de legitimaris als bijzondere schuldeiser van de nalatenschap en de erfgenamen die de bevoegdheid rekening en verantwoording te vragen insluit (zie hof Den Haag 5 augustus 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:2987).

Y heeft als executeur aan haar inlichtingenplicht voldaan.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 26-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:3447

Zaaknummer: C/18/197429 / HA ZA 20-44

Rechters: M. Sanna

Wetsartikelen: 4:78 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris heeft als executeur/gevolmachtigde niet gedraald met verdeling saldo ervenrekening.

Moeder heeft haar kinderen tot erfgenamen benoemd en een notaris tot executeur over het in Nederland gelegen nalatenschapsvermogen. Een van de kinderen klaagt dat de notaris als executeur en – na zijn defungeren – als gevolmachtigde niet tijdig is overgegaan tot verdeling van het op de ervenrekening resterende saldo en daarvan zijn eigen kosten heeft voldaan. Volgens het hof heeft de (oud-)notaris adequaat gehandeld, door aanzienlijke aanslagen inkomstenbelasting af te wachten. Voorts heeft hij met medeweten van de erfgenamen en zonder hun bezwaar zijn kosten van de ervenrekening kunnen betalen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 01-09-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:2296

Zaaknummer: 200.275.191/01

Rechters: J.W.M. Tromp, A.R. Sturhoofd en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Belastingrente over aanslag erfbelasting. Niet in strijd met Europees recht.

X erft in 2014 van erflaatster en krijgt in 2016 een voorlopige aanslag erfbelasting opgelegd, waarbij tevens 4% belastingrente in rekening wordt gebracht (art. 30g en 30hb lid 1 AWR). Volgens X is de belastingrente op stelselniveau in strijd met het recht op ongestoord genot van eigendom (art. 1 EP EVRM), omdat die rente niet meer in een redelijke, proportionele verhouding staat tot het werkelijke rendement op spaarsaldi en 10-jaars Nederlandse staatsobligaties.

Het hof oordeelt dat, zo al sprake zou zijn van een schending op stelselniveau, voor ingrijpen van de rechter in beginsel geen plaats is. Van een individuele en buitensporige last is in casu ook geen sprake.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 25-09-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:3954

Zaaknummer: BK-19/00118

Rechters: Chr.Th.P.M. Zandhuis, G.J. van Leijenhorst en R.P.C.W.M. Brandsma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Terugvordering bijstand na vruchtgebruiktestament.

X ontvangt sinds 2015 bijstand. Zijn vader is in 2013 overleden. X is zijn erfgenaam, zijn moeder heeft de nalatenschap in vruchtgebruik (met verteringsbevoegdheid). Moeder overlijdt in 2018. X krijgt dan de beschikking over de resterende nalatenschap van vader.

Volgens de rechtbank is na moeders overlijden terecht bijstand teruggevorderd van X (art. 58 lid 2 onder f ten eerste Participatiewet). Het is vaste rechtspraak van de hoogste bestuursrechter dat de aanspraak op een erfdeel ontstaat op het moment van overlijden, in dit geval 2013. Omdat X pas sinds 2015 bijstand ontving, kan tot dat moment worden teruggevorderd. Daarbij moet rekening worden gehouden met wat X in 2018 daadwerkelijk ontvangt, de resterende nalatenschap van vader.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 01-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2020:3881

Zaaknummer: UTR 20 /769

Rechters: S.G.M. Buys

Wetsartikelen: 58 Participatiewet

RECHTSPRAAK

Legitimaris raakt bijstand kwijt vanaf erflaters overlijden ongeacht latere opeisbaarheid legitieme.

X ontvangt sinds 2013 een bijstandsuitkering. De vader van X overlijdt op 29 september 2018. X is door zijn vader onderfd en beroept zich op zijn legitieme portie, die op 29 maart 2019 opeisbaar wordt (art. 4:81 BW).

In geschil is de terugvordering van bijstand over de periode tussen vaders overlijden en de opeisbaarheid van de legitieme van X.

Volgens de rechtbank is over deze periode terecht bijstand teruggevorderd op basis van artikel 58 lid 2 onder f ten eerste Participatiewet. Volgens de rechtbank is de situatie van X vergelijkbaar met die waarin een legaat van een geldsom is toegekend. Een legaat levert ook een vorderingsrecht op de erfgenamen op en is zes maanden na het overlijden van erflater opeisbaar (art. 4:117 BW, art. 4:125 BW).

Volgens de CRvB ontstaat in geval van een legaat de aanspraak op het moment van overlijden, ongeacht de latere opeisbaarheid (ECLI:NL:CRVB:2019:1403). De rechtbank ziet, mede gelet op het complementaire karakter van de bijstand, geen aanleiding om hieranders over te oordelen bij de legitieme portie.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 21-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2020:4469

Zaaknummer: AWB 19_6590

Rechters: C.E.M. Marsé

Wetsartikelen: 59 Participatiewet, 4:81 BW, 4:117 BW en 4:125 BW

RECHTSPRAAK

***Gemachtigde van erfgenamen overlegt geen verklaring van erfrecht.
Niet-ontvankelijkheid.***

Een aan erflater opgelegde aanslag inkomstenbelasting is onderwerp van deze procedure. De Hoge Raad verklaart het cassatieberoep niet-ontvankelijk, omdat niet kan worden vastgesteld dat de gemachtigde namens alle erfgenamen van erflater optreedt (art. 26a AWR). Dat kan niet worden afgeleid uit de overgelegde stukken (machtigingen, overlijdensaankondiging en trouwboekje). Aan het verzoek om een verklaring van erfrecht of executele over te leggen heeft de gemachtigde geen gehoor gegeven vanwege de kosten daarvoor.

De Hoge Raad merkt op dat een tegemoetkoming in de kosten mogelijk is (art. 34 Wet op de rechtsbijstand jo art. 56 lid 2 onder c WNA).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 02-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1531

Zaaknummer: 20/00159

Rechters: M.A. Fierstra, J. Wortel en A.F.M.Q. Beukers-van Dooren

Wetsartikelen: 56 WNA, 4:188 BW, 26a AWR en 34 Wet op de rechtsbijstand

RECHTSPRAAK

Wageningse gifmoord. Onwaardige echtgenoot geen recht op uitkering levensverzekering. Hof gelast wijze van verdeling tijdens vereffening. Belangen schuldeisers voldoende gewaarborgd.

X is onwaardig in de nalatenschap van zijn echtgenote, omdat hij onherroepelijk is veroordeeld voor de moord op haar (art. 4:3 BW). In het tussenarrest van 19 mei 2020 (ECLI:NL:GHARL:2020:3936) heeft het hof geoordeeld dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat X bij verdeling van de huwelijksgemeenschap aanspraak kan maken op (zijn aandeel in) de overwaarde (art. 1:100 lid 1 BW, art. 6:2 BW, art. 3:166 lid 3 BW, art. 3:12 BW).

De aanwijzing van X als begunstigde van een levensverzekering op het leven van de echtgenote heeft geen gevolg op grond van artikel 7:973 BW. De uitkeringen behoren, bij gebreke van een andere begunstiging, tot de nalatenschap van de echtgenote als verzekeringnemer (art. 7:967 lid 8 BW).

De erfgenamen zijn bereid alle bekende schulden van de nalatenschap (in Nederland) over te nemen en de vereffeningskosten te voldoen op eerste verzoek van de vereffenaar. Mochten na de vereffening en verdeling nog andere schuldeisers opkomen, dan hebben zij nog een beperkt verhaal op de dan nog onverkochte goederen van de ontbonden huwelijksgemeenschap en het saldo daarvan (art. 4:220 lid 2 BW). Het hof vindt dat deze bepaling in dit geval een voldoende waarborg vormt voor de belangen van onbekende schuldeisers. De huwelijksgemeenschap is al in 2012 ontbonden en sindsdien is kennelijk niet gebleken van andere schulden. Het hof gelast de wijze van verdeling van de huwelijksgemeenschap.

X overweegt cassatie en verzet zich tegen de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de door het hof gelaste wijze van verdeling. Ook de vereffenaar is hiertegen. Het hof vindt het belang van de erfgenamen bij uitvoering van de verdeling echter zwaarder wegen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-09-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:7809

Zaaknummer: 200.259.562

Rechters: J.H. Lieber, R.A. Dozy en R. Prakke-Nieuwenhuizen

Wetsartikelen: 4:220 BW, 4:3 BW, 1:100 BW, 3:12 BW, 3:166 BW, 6:2 BW, 7:973 BW en 7:967 BW

RECHTSPRAAK

Uitleg legaat saldo bankrekening. Invloed van schenkingen.

Erflaatster heeft haar zuster tot enig erfgenaam benoemd en aan haar broer (onder meer) een kwart van het saldo van haar rendementsrekening bij overlijden gelegateerd. De zuster stelt dat erflaatster de broer een kwart van het saldo van de nalatenschap heeft willen legateren en dat het legaat aldus moet worden uitgelegd (art. 4:46 lid 1 BW).

Na het opstellen van het testament heeft erflaatster diverse schenkingen gedaan aan onbekenden, waarover de zuster als erfgenaam schenkingbelasting moet betalen (art. 43 Invorderingswet 1990). Per saldo houdt de zuster hierdoor minder dan drie kwart over van de nalatenschap.

Gelet op de omstandigheden waaronder het testament is gemaakt en de verhoudingen die erflaatster kennelijk heeft willen regelen, ziet het hof geen aanleiding voor de uitleg die de erfgenaam voorstaat. Zou het de bedoeling van erflaatster zijn geweest dat haar broer een kwart van het saldo van de nalatenschap zou krijgen, dan had het voor de hand gelegen dat zij dat met zoveel woorden in haar testament had bepaald, of dat zij de broer voor een kwart tot erfgenaam had benoemd.

De schenkingen en schenkbelasting waarvoor erflaatster in oorsprong aansprakelijk was, zijn feiten van na het testen. Erflaatster loopt daar met geen woord op vooruit in haar testament, zodat deze feiten niet meedoen bij de uitleg van het legaat.

Ook kan niet worden gezegd dat de erfstelling en het legaat geen duidelijke zin hebben. Het hof komt daarom niet toe aan het bij de uitleg betrekken van verklaringen of gedragingen van erflaatster buiten het testament (art. 4:46 lid 2 BW).

Volgens de erfgenaam is ongewijzigde instandhouding van het legaat onredelijk (art. 4:123 BW), gelet op het feit dat zij door de heffing van schenkbelasting substantieel minder van de nalatenschap overhoudt. Volgens het hof is geen sprake van een na het overlijden ingetreden omstandigheid, waardoor artikel 4:123 BW niet van toepassing is. De aanslag is na het overlijden opgelegd, maar de schenkingen en bijbehorende fiscale verplichtingen dateren van voor het overlijden.

Zou wel sprake zijn van een voor artikel 4:123 BW relevante omstandigheid, dan nog zou het de erfgenaam niet helpen. Haar positie van erfgenaam (versus die van de broer als legataris) maakt dat de fiscale aansprakelijkheid naar de in het verkeer geldende opvattingen voor haar rekening als enig erfgenaam komt. Zij is immers als rechtsopvolgster onder algemene titel in staat om bij de fiscus bezwaar te maken tegen de schenkbelasting, de legataris is dat niet.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:8023

Zaaknummer: 200.248.519

Rechters: M.L. van der Bel, J.H. Lieber en L. Hamer

Wetsartikelen: 4:46 BW, 4:123 BW en 43 Invorderingswet

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris heeft zorgvuldig gehandeld bij beoordeling wilsbekwaamheid en waarborgen vrije wilsvorming.

Vader heeft in 2010 kort na het overlijden van zijn echtgenote en kort achter elkaar twee testamenten gemaakt. In het laatste testament heeft hij dochter X onterfd. X klaagt dat de notaris onzorgvuldig is geweest bij de beoordeling van de wilsbekwaamheid van vader en onvoldoende heeft gewaakt voor een vrije en onafhankelijke wilsvorming. Het hof oordeelt beide klachten ongegrond.

Niet aannemelijk is geworden dat de notaris gerede twijfel had moeten hebben dat vader bij het passeren van het testament niet in staat was zijn wil te bepalen. Hieraan doet niet af dat het voorgesprek (alleen) met de kandidaat-notaris is gevoerd en dat daarvan geen aantekeningen zijn gemaakt. Ook de kandidaat-notaris heeft klaarblijkelijk geen gerede twijfel aan de wilsbekwaamheid van vader gehad, nu deze de wijziging van het testament na dit gesprek in werking heeft gezet.

Het waken voor een vrije en onafhankelijke wilsvorming behoort tot de kernverantwoordelijkheid van de notaris. Daarbij heeft de notaris de vrijheid om zelf te bepalen op welke wijze de notaris uitvoering geeft aan deze verantwoordelijkheid. Niet onder alle omstandigheden volstaat het dat de akte wordt gepasseerd in afwezigheid van derden (vgl. Hof Amsterdam 28 mei 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:1777 en Hof Amsterdam 18 februari 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:248). In dit geval heeft vader zelf een afspraak gemaakt met het notariskantoor en wist hij zowel bij het voorgesprek als bij het passeren – beide keren onder vier ogen – duidelijk aan te geven hoe en waarom hij zijn testament wilde wijzigen. Dan kan niet gezegd worden dat de notaris onvoldoende zorgvuldig invulling heeft gegeven aan haar kerntaak.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 22-09-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:2483

Zaaknummer: 200.277.184/01 NOT

Rechters: G.C.C. Lewin, J.W.M. Tromp en M. Bijkerk

Wetsartikelen: